

דף מידע לילדות אשר עוברה מוערך כבעל משקל גדול

יולדת נכבדה !

כיוון שעוברך מוערך כבעל משקל גדול יחסית, ברצוננו לספק לך מספר נתונים אשר עשויים לסייע לך בקבלת החלטה לגבי צורת הלידה.

❖ מהי היכולת להעריך נכונה את משקל העובר ?

הערכת משקל העובר מתבצעת כיום בשני אופנים. הערכה קלינית באמצעות מישוש העובר דרך בטן, וכן באמצעות מדידת ממדי הגולגולת, היקף הבטן ואורך עצם הירך, בעזרת מכשיר אולטרסאונד. שתי השיטות אינן מדויקות. הסטייה גדולה יותר דווקא בעוברים הגדולים, והיא עומדת על כ- 10% - 15%. סטייה של כמחצית הקילוגרם ואף יותר צפויה ואינה קשורה לכישורי המבצע. קיימת נטייה ליחס לתוצאה המתקבלת באמצעות מכשיר האולטרסאונד, חשיבות יתר, אך בעבודות מחקר חוזרות, לא נמצא כל יתרון להערכה הסונוגרפית על פני הערכה ידנית. מכאן, שהחלטותינו, שלנו ושלך, יתקבלו בהכרח על סמך מידע שאינו מדויק.

❖ מהי ההשפעה הפוטנציאלית של עובר גדול עליך היולדת ?

במידה והעובר גדול יחסית למימדי האגן שלך, עלולה הלידה להיעצר בשלב מסוים (בדרך כלל בשלב מתקדם של הלידה), כך שתאלצי לעבור ניתוח קיסרי. במידה והשלב השני של הלידה (שלב הלחיצות) מתארך, והעובר סמוך מאוד ליציאה, יכולה להישקל לידה מכשירנית באמצעות מכשיר הואקום או המלקחיים. במחלקתנו אנו נמנעים מלבצע לידה מכשירנית בהתוויה של חוסר התקדמות הלידה, כאשר העובר מוערך כגדול. באופן כללי הסיכון לגביך קטן ביותר.

❖ מהי ההשפעה האפשרית על העובר בעת הלידה ?

הסיכון העיקרי ממנו אנו חוששים הינו כליאת הכתפיים וקושי בחילוץ לאחר יציאת ראש העובר. קיימים סיבוכים אפשריים אחרים, כגון איחור בחילוץ העובר שיכול להביא להפרעה בחימוצו עד כדי מוות, אך סיבוכים אלו נדירים ביותר. גם כליאת הכתפיים אינה שכיחה. ברוב המקרים, באמצעות נקיטות מיוחדות אותן יודע הצוות המיילד לבצע, מסתיימת הלידה ללא סיבוכים משמעותיים. באחוז אחד מהלידות במשקלים בין 4.0 ל- 4.5 ק"ג, וב- 13% במשקלים בין 5.0 - 4.5 ק"ג, מאבחנים נזק ל"מקלעת הברכיאליית" (צבר העצבים העובר בבית השחי לכיוון הזרוע), דבר היכול להביא לשיתוק בדרגות שונות ביד. כאן המקום לציין, שלא כל נזק למקלעת הברכיאליית נובע מקושי בחילוץ הכתפיים. בקרוב למחצית המקרים של נזק כזה, לא דווח על קושי בחילוץ הכתפיים. ברוב הגדול של הילודים, הנזק הינו הפיך. רובם לא יסבלו משיתוק בתום השנה הראשונה לחייהם.

❖ האם לבצע ניתוח קיסרי יזום ?

ניתוח קיסרי עשוי להקטין את שכיחות הנזקים לעובר, אם כי לא למנוע אותם לחלוטין. מניתוח נתוני מחקרים רבים, נימצא שיש לבצע מספר רב של ניתוחים קיסריים על מנת למנוע נזק מתמיד אחד. מספר זה המוערך במאות רבות ועד כ- 3.500 ניתוחים קיסריים, נובע מהסיבות הבאות :

- רוב העוברים הגדולים נולדים ללא כל סיבוכים
- רוב המקרים בהם קיים קושי בחילוץ הכתפיים, מסתיימים ללא נזק (99% במשקלים 4.5 - 4 ק"ג)
- ברוב המקרים בהם קיים נזק, המגבלה תהיה זמנית ולא מתמדת
- יכולתנו להעריך נכונה את משקל העובר מוגבלת, ומכאן שקיימים ניתוחים קיסריים, בהם אם היינו יודעים מראש את המשקל האמיתי, לא היינו מעלים כלל את שאלת הניתוח הקיסרי כאפשרות. (בהכרח קיימים מקרים בהם הערכת המשקל נמוכה מאשר המשקל האמיתי) ניתוח קיסרי יזום נחשב,

מחלקת נשים ויולדות מסונפת לפקולטה לרפואה בגליל אוניברסיטת בר אילן מנהל המחלקה פרופ' מ. בן-עמי

לגביך היולדת כבטוח, אולם ההחלמה ממושכת יותר מאשר בלידה רגילה, ושיעור מחלות החום גבוה יותר. מקצת מהנשים עלול לסבול מהדבקויות של רקמות שעלול לגרום לתלונות של כאב בטן, וכן להקשות על ניתוחי בטן נוספים. על פני הרחם תשאר צלקת אשר מותירה אותך בסיכון יתר בלידות הבאות (אם כי שיעור היולדות בלידה נרתיקית, ללא סיבוכים, לאחר ניתוח קיסרי גבוה). כיוון שאת מוכיחה כנראה שביכולתך לגדל ברחמך עובר גדול, קיימת סבירות גבוהה שגם בהריון הבא יהיה עוברך גדול. במקרה זה באם יוערך עוברך כבעל משקל העולה על 4000 גרם, נמליץ על ניתוח קיסרי נוסף, זאת בגין הצלקת של פני הרחם.

מה אם כן לעשות ?

משקל העובר בלבד אינו המדד היחידי לגבי סיכוייך לעבור תהליך לידה רגיל, ללא סיבוכים. הצוות המיילדותי יעריך על-פי מימדיך, את צורת אגנך, מיקום העובר באגן או מחוצה לו, את סיכוייך לעבור לידה רגילה, וימליץ בהתאם. כיוון ששיעור הסיבוכים עולה משמעותית בהערכת משקל העולה על 4500 גרם, קיימת המלצה ברורה לבצע ניתוח קיסרי במקרה זה. כאשר הערכת המשקל בין 4500 - 4000 גרם, הרוב הגדול של הנשים יוכל לעבור לידה ללא סיבוכים משמעותיים, תוך המתנה לתחילת תהליך לידה ספונטני.

לסכום - המלצותינו הן :

1. במשקלים עד 4500 גרם, לידה רגילה, לאחר הערכת היחס בין גודל העובר למימדי האגן.
2. במשקלים מעל 4500 גרם - ניתוח קיסרי
3. בנשים הסובלות מסכרת, במשקל העולה על 4000 גרם - ניתוח קיסרי

**בכל שאלה או בעיה ניתן לפנות לאנשי הצוות
ואנו נשמח לענות ולהיענות
צוות המחלקה**